

Европейски съюз

ОПЕРАТИВНА ПРОГРАМА
„РАЗВИТИЕ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ„ 2007-2013

Европейски социален фонд

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА
Схема BG051PO001-4.3.04 „Развитие на електронни форми
на дистанционно обучение в системата на висшето образование„

МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ПЛЕВЕН **ЦЕНТЪР ЗА ДИСТАНЦИОННО ОБУЧЕНИЕ**

ЕВГЕНИЯ ДЕЛЧЕВА

ФИНАНСОВ МЕНИДЖМЪНТ

ПЪРВО ИЗДАНИЕ

ПЛЕВЕН
2013

Настоящото пособие е предназначено за студенти в дистанционна форма на образователно-квалификационна степен „Магистър“ по специалност „Обществено здраве и здравен мениджмънт“. Материалът, включен в него третира въпроси свързани с финансовия мениджмънт в здравеопазването и неговите характеристики. Накратко са разгледани финансирането на здравния отрасъл на макрониво, системите за заплащане на изпълнителите на здравна помощ и финансирането на лечебните и здравните заведения в България. Основно място в пособието намират също теориите за финансите, както и елементи от управлението на финансовите ресурси на макрониво. Специално внимание е обърнато на формирането и инвестирането на капитала в здравния сектор. Разгледани са още управление на приходите, управление на разходите и амортизациите. В относително самостоятелни раздели са представени темите за управлението на финансовия резултат и финансовите анализи. В пособието се дискутират и основни стратегии за финансов мениджмънт. Във връзка с това се представят различни подходи за работа с тях, както и основните функции, предлагани от приложенията на тези стратегии в здравеопазването.

От автора

Всички права запазени, също и тези за фотомеханични копия и размножаване на електронни медии. Нито една част от тази книга, текст, фигури или схеми не могат да бъдат размножавани или предавани под никаква форма или начин без писменото разрешение на автора на това издание.

© Евгения Делчева автор, 2013
 © Издателски център МУ – Плевен, 2013
 © Печатница „ЕА“ – Плевен, 2013

ISBN 978-954-756-134-2

СЪДЪРЖАНИЕ

Глава 1. Същност на финансовия мениджмънт в здравеопазването	5
1. Характеристика на финансите	5
2. Елементи на финансовата система	7
3. Основни характеристики на финансовия мениджмънт	8
4. Основни категории на финансовия мениджмънт	10
Глава 2. Теории за финансите	17
1. Произход и историческо развитие на финансите	17
2. Теории за финансите	19
Глава 3. Начини за финансиране на здравеопазването	24
1. Финансиране на здравеопазването – основни понятия	24
2. Класификации на начините за финансиране на здравеопазването	28
3. Начини за финансиране на здравеопазването	34
4. Реформи във финансирането на здравеопазването	45
Глава 4. Финансиране на здравеопазването в България	51
1. Финансиране на здравеопазването в условията на планово стопанство	51
2. Финансиране в условията на смесено стопанство	53
3. Здравни разходи	63
4. Структури на здравните разходи	68
5. Проблеми във финансирането	72
Глава 5. Системи за заплащане на изпълнителите на здравна помощ	75

1.	Финансиране на изпълнителите на здравни услуги – основни категории	75
2.	Класификации на системите за заплащане	78
3.	Основни системи за заплащане	81
4.	Финансиране на здравните и лечебните заведения в България	92
Глава 6.	Формиране на капитала	103
1.	Видове капитал	103
2.	Цена на капитала	106
3.	Структура на капитала	108
4.	Финансов модел	111
Глава 7.	Инвестиране на капитала	115
1.	Инвестиране на капитала	115
2.	Форми на инвестиране	116
3.	Ефективност на инвестициите	118
4.	Оценка на риска	122
Глава 8.	Управление на приходите и разходите	126
1.	Особености на приходите в здравеопазването	126
2.	Подходи за управление на приходите	129
3.	Управление на разходите	133
Глава 9.	Амортизации	138
1.	Дефиниране на понятието	138
2.	Амортизационни норми	139
3.	Методи за амортизация	141
Глава 10.	Управление на финансовия резултат	145
1.	Форми на финансовия резултат	145
2.	Преобразуване на финансовия резултат	146
3.	Стратегии за управление на финансовия резултат	149
4.	Анализ на критичната точка	150
Глава 11.	Финансов анализ	153
1.	Източници на финансова информация	153
2.	Финансов анализ	170